

PROGRAM PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ

IM. JANUSZA KORCZAKA W KUZIACH

„Razem Bezpiecznie”

Program jest zgodny z podstawą programową (Rozporządzenie MEN z 23.XII.2008 roku o zmianie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół Dz. U Nr 4 z 2009 roku poz. 17)

Tekst jednolity zatwierdzony po zmianach przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną dnia 20 września 2011 roku.

SPIS TREŚCI:

1. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA HISTORYCZNEGO, GEOGRAFICZNEGO PRZYRODNICZEGO, GOSPODARCZEGO I SPOŁECZNEGO.	6
2. CHARAKTERYSTYKA DZIEJÓW SZKOŁY	8
3. ORGANIZACJA SZKOŁY	9
4. UCZNIOWIE - CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA	16
5. PROGRAM PROFILAKTYCZNY „RAZEM BEZPIECZNIE”	17
7. DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO	18
8. CELE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO	18
9. SZCZEGÓŁOWE ZADANIA PROGRAMU	19
10. 0 - ETAP EDUKACYJNY – ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE.....	20
11. I ETAP EDUKACYJNY KLAS I-III	23
SCENARIUSZE ZAJĘĆ W KLASIE I	25
SCENARIUSZE ZAJĘĆ W KLASIE II	30
SCENARIUSZE ZAJĘĆ W KLASIE III	34
12. III ETAP EDUKACYJNY UCZNIOWIE KLAS IV-VI	39
- POZNAJEMY SYGNAŁY ALARMOWE.....	39
12.1 SZCZEGÓŁOWY PLAN Z ZAKRESU PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ	43
12.2 SZCZEGÓŁOWY PLAN Z ZAKRESU EDUKACJI EMOCJONALNEJ	44
12.3 SZCZEGÓŁOWY PLAN ZAKRESU EDUKACJI EKOLOGICZNEJ	46
13. CZYNNIKI RYZYKA I CZYNNIKI CHRONIĄCE	51
13.1 ZADANIA WOBEC DZIECI UCZĄCYCH SIĘ W SZKOLE PODSTAWOWEJ W KUZIACH.....	52
13.2. DZIAŁANIA SZKOŁY SKIEROWANE DO UCZNIÓW	53
13.3. DZIAŁANIA SZKOŁY SKIEROWANE DO RODZICÓW	54
14. MONITORING	55
15. EWALUACJA PROGRAMU	55
UWAGI O WDRAŻANIU SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI	56
Załącznik NR 1	57

PODSTAWY PRAWNE:

1. Konwencja o Prawach Dziecka
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polski – Art 72.
3. Kodeks postępowania karnego z dnia 6 kwietnia 1997 r. – Art. 304
4. Kodeks postępowania cywilnego – Art. 572
5. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami (tekst jednolity – Dz. U z 2004 r.; Nr 256 poz. 2572; obowiązuje od 17 grudnia 2004 r.)
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity – Dz.U z 2002 r. Nr 147, poz.1231; Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz.473)
7. Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485 z późniejszymi zmianami: Dz. U. z 2006r. Nr 7 poz. 47 i 48; Dz. U. z 2006r Nr 66 poz. 469; Nr 120 poz. 826).
8. Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 z późniejszymi zmianami)
9. Ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jednolity: Dz.U. Nr 10. z 1996 r., poz. 55 z późniejszymi zmianami: 1997r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770; 1999 r. Nr 96, poz.1107; 2003 r. Nr 229, poz. 2274).
10. Ustawie o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008r. (Dz. U. z 2008r. Nr 180 poz. 1108). Ustawie o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. Nr 111, poz. 535; z późniejszymi zmianami - Dz.U. Nr 113, poz. 731 z 1997 r., Dz.U. Nr 141, poz. 1183 z 2005 r.).
11. Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. Nr 180, poz. 1493).
12. Rozporządzeniu MENiS z dnia 11 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 46).
13. Rozporządzeniu MENiS z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r., Nr 11, poz. 114).

14. Rozporządzeniu MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem (Dz. U. Nr 26. z 2003 r., poz. 226).
15. Rozporządzeniu MENiS z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletniego w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (Dz. U. Nr 178 z 2004 r., poz. 1833).
16. Rozporządzeniu MENiS z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. Nr 19 z 2005 r., poz. 167).
17. Rozporządzeniu MEN z dnia 10 stycznia 2008r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. z 2008 r. Nr 7, poz. 38).
18. Rozporządzeniu MEN z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009r. Nr 4, poz. 17).
19. Statut Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Kuziach

1. Charakterystyka środowiska historycznego, geograficznego przyrodniczego, gospodarczego i społecznego.

Wieś Kuzie powstała na początku XVII wieku wokół Pieca Kuziów. Już w 1639 roku zostali wymienieni ludzie mieszkający „u Kuziów” lub „u Pieca Kuziów”. Byli to Marcin Łysik, Paweł Terciak, Jan Prusik i Tomasz Kuzie.¹

Na terenie miejscowości znajduje się zespół budowli Kościoła parafialnego p.w. Matki Boskiej Różańcowej, w skład, którego wchodzi:

- kościół z 1921 roku wybudowany dzięki staraniom księdza Marcjana Dąbrowskiego
- dzwonnica z 1921 roku
- plebania z 1925 roku

Nawiązuje on do tradycyjnego budownictwa drewnianego regionu północno – wschodniego Mazowsza.² We wspomnieniach Franciszka Charubina można przeczytać *„...W czasie, gdy chodziłem do szkoły, stolarz Butler wykonał ołtarz w kościele oraz otynkował kościół i wymalował na zewnątrz. Mój wujek Pijanowski przedłużył kościół, zbudował nad chórem sklepienie z desek. Ogniomistrz z Łomży Dołubieniak zbudował organy...”*³

Mieszkańcy wsi to rdzenni Kurpie lubiący śpiew, muzykę, bardzo gościnni i weseli. Do dziś przechowało się dużo różnorodnych zwyczajów i obrzędów. Wiążą się one szczególnie ze świętami, uroczystościami dorocznymi i rodzinnymi. Zwyczaje i obrzędy wiążą się zwłaszcza z okresem Bożego Narodzenia zwanego Godami i ze świętami wielkanocnymi. Do zwyczaju należy wypiekanie obrzędowych ciast na Nowy Rok i Trzech Króli, dzielenie się opłatkiem z bydłem, chodzenie z szopką przebierańców z Królem Herodem. Do dzisiaj przetrwał zwyczaj wyrabiania na Niedzielę Palmową olbrzymich kilkumetrowych palm, które są wykonywane z bibuły i zielonych gałązek. Zachowała się tu swoista gwara. Aktualnie kurpiowskie rękodzieło artystyczne można podziwiać w Gminnym Ośrodku Kultury w Zbójnej w okresie wielkanocnym.

¹ „Rozśpiewane Kurpie”, Zbójna.s.6

² Rejestr zabytków nr A - 521

³ Franciszek Charubin, Wspomnienia, str 2, 2009 r.

Położenie geograficzne i warunki przyrodnicze

Kuzie jest to mała miejscowość położona w województwie podlaskim, w powiecie łomżyńskim. Przed podziałem administracyjnym wieś należała do województwa łomżyńskiego.

Miejscowość ta jest położona w gminie Zbójna w samym centrum "Zielonych Płuc Polski". Powierzchnia gminy stanowi 18577 ha. Na jej terenie funkcjonuje 19 sołectw, w tym Kuzie.

Wieś jest obszarem rolniczym. W skutek braku przemysłu przyroda zachowała tutaj naturalny stan. Nieskażone środowisko to niepowtarzalny walor tego regionu. Sprzyja to rozwojowi rolnictwa ekologicznego i agroturystyki. Niepospolite uroki krajobrazu zachęcają do wycieczek i dłuższego wypoczynku, by bez pośpiechu podziwiać okolice.

Obszar rozciąga się wśród lasów Kurpiowskiej Puszczy Zielonej między rzekami: Narwią, Pisą i Szkwą. Znajdują się tu dwa rezerваты leśne: Tabory i Mingos. Lasy wokół Kuzi to ostoją wielu gatunków zwierząt np.: dzików, wilków, łosi, bobrów, bociana białego, bociana czarnego, kraski, orla krzykliwego. Na terenach podmokłych żyją tutaj wielkie ilości ptactwa błotnego i wodnego jak: cietrzewie, bociany, żurawie, wilgi, kowaliki i strzyżyki.

Dzięki staraniom mieszkańców wsi Kuzie zostały pobudowane:

- Szkoła Podstawowa
- Ośrodek Zdrowia
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Biblioteka Publiczna
- Świetlica wiejska

Cały czas miejscowość się rozwija i zmienia swe oblicze. Dzięki wielu inwestycjom unijnym mieszkańcy mogli i dalej mogą ulepszać swoje życie, przy tym dbając o piękno swej małej ojczyzny.

2. Charakterystyka dziejów Szkoły

Pierwsza Szkoła Podstawowa w Kuziach została wybudowana przed wybuchem II wojny światowej. „...W centrum wsi po budynkach wytyczono teren pod budowę szkoły. W 1937 roku wybudowano drewnianą szkołę i dzieci uczyły się już w nowej szkole... Mając siedem lat zacząłem uczęszczać do szkoły podstawowej w Kuziach, gdzie były tylko cztery klasy. Uczyliśmy się w domach prywatnych na dwie zmiany. Pierwsza zmiana trzecia i czwarta klasa razem rano, później pierwsza i druga klasa, było nas bardzo mało. Razem z nami chodzili do szkoły Żydzi, którzy na lekcję religii wychodzili z klasy...”⁴ (do tego czasu zajęcia lekcyjne odbywały się w salach lekcyjnych w domach prywatnych). W budynku tym, uczniowie pobierali naukę do wybuchu wojny. W czasie II wojny światowej szkoła pełniła funkcję niemieckiego szpitala wojskowego. Pod koniec wojny znajdujący się tu wojskowy lazaret został zniszczony. Ucierpiał też budynek szkolny, który to został po wojnie wyremontowany przez mieszkańców Kuzi. W szkole były trzy sale lekcyjne oraz dwa mieszkania dla nauczycieli⁵. W siedmioklasowej szkole podstawowej uczniowie ze względu na małą liczbę sal lekcyjnych musieli uczyć się po domach mieszkańców wsi. Drewniany budynek szkolny, opalany węglem, przetrwał do dziś. Obecnie znajduje się w miejscowości Laski, gdzie funkcjonował jako Dom Samotnej Matki. Dzięki staraniom byłego Leśniczego Pana Konstantego Deptuły i jego znajomościom w Warszawie, pod koniec lat sześćdziesiątych została pobudowana piękna, duża szkoła. Pierwszym dyrektorem nowootwartej szkoły był pan Jerzy Murach.

⁴ „Wspomnienia”, Franciszek Charubin, s.1, Kętrzyn 2007

⁵ Z przekazów mieszkańców miejscowości Kuzie

Lata siedemdziesiąte ubiegłego wieku otworzyły nowy etap w życiu mieszkańców wsi Kuzie. Władze rozpoczęły szereg inwestycji. Miejscowość została podłączona do sieci telekomunikacyjnej. Zaczęło kwitnąć życie kulturalno – społeczne, którego centrum była i jest nasza szkoła. Od 2004 roku oblicze placówki oświatowej zmienia się. Po wejściu Polski do Unii Europejskiej płyną do naszego kraju środki unijne mające na celu polepszenie życia mieszkańców oraz szkoły.

Dzięki staraniom wójta Gminy Zbójna Zenona Białobrzeskiego oraz obecnego Dyrektora szkoły Dariusza Kozieja, uczestniczymy w wielu projektach unijnych pozwalających ulepszyć działalność szkoły jako miejsca nauki i zabawy naszych dzieci.

3. Organizacja Szkoły

Liczba sal lekcyjnych – 6, pracownie - 1

Biblioteka Szkolna,

Sala komputerowa,

Sala Gimnastyczna,

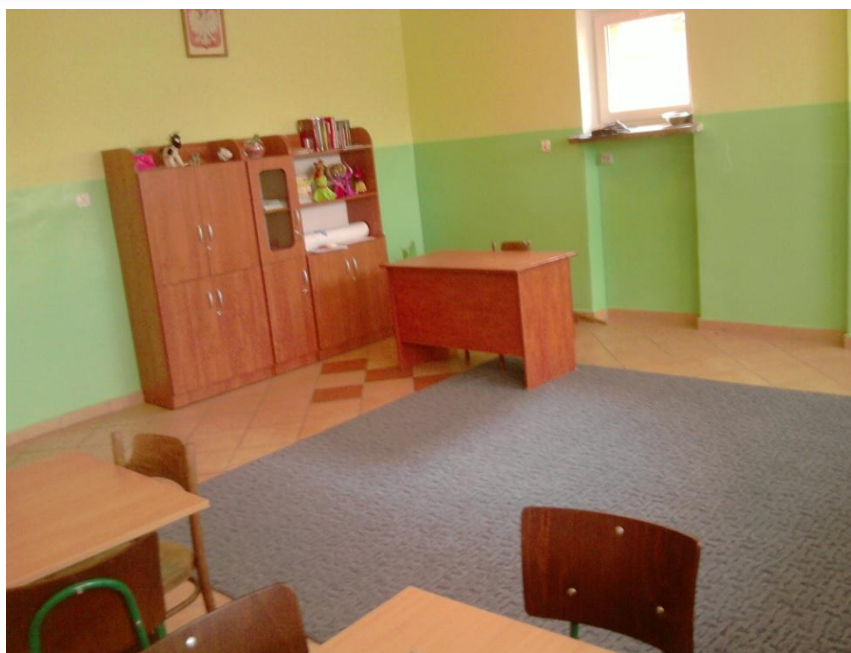

Oddziały Przedszkolne

„Radosna Szkoła” – sala zabaw, plac zabaw

Świetlica szkolna

Rada pedagogiczna Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Kuziach

Marianna Marcińczyk	nauczanie zintegrowane
Bogusława Ksepka	nauczanie zintegrowane
Maria Lutrzykowska	nauczanie zintegrowane
Agata Kamińska	religia, biblioteka szkolna
Anna Prusinowska	język polski, historia
Jolanta Magdalena Bałdyga	język angielski, świetlica
Teresa Piaścik	matematyka, przyroda
Dariusz Koziej	informatyka, świetlica
Hanna Żubrowska	świetlica, nauczanie indywidualne
Wojciech Zwierciadłowski	wychowanie fizyczne, technika
Elżbieta Cwalina	oddział przedszkolny, logopedia
Maria Jolanta Siwik	oddział przedszkolny
Edyta Krzynówek	plastyka, muzyka

4. Uczniowie - charakterystyka środowiska

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Kuziach pochodzą z Kuzi oraz wsi przylegających do tej miejscowości czyli Popiołki, Gawrychy i Wyk.

Liczba uczniów wynosi 126 osób wraz z oddziałami przedszkolnymi. Średnia liczba uczniów w klasie to 20 osób.

Dzieci pochodzą z rodzin zajmujących się uprawą ziemi oraz chowem bydła rolnego.

Liczba uczniów w roku szkolnym 2011/2012

Oddział przedszkolny pięcioletków – 15 osób

Oddział przedszkolny sześciolatków – 17 osób

Klasa I – 12 osób

Klasa II – 15 osób

Klasa III – 11 osób

Klasa IV – 19 osób

Klasa V – 19 osób

Klasa VI – 12 osób

Opieką szkoły objęci są również dwaj uczniowie, posiadający orzeczenia o kształceniu indywidualnym. Nauczyciele prowadzą zajęcia w ich domach rodzinnych.

W naszej szkole uczniowie mają zapewniony bezpośredni i stały kontakt z nauczycielem, który poświęca więcej czasu uczniowi niż w innych szkołach.

Szkoła, w celu zapewnienia uczniom optymalnego i wszechstronnego rozwoju posiada pracownię komputerową wyposażoną w komputery multimedialne, które podłączone są do sieci lokalnej ze stałym dostępem do Internetu, dzięki czemu uczniowie mają dostęp do wszelkiej wiedzy zgromadzonej w zasobach internetowych światowej sieci, dodatkowo od września 2009 roku funkcjonuje w szkole sala rekreacyjno – sportowa dla przedszkola i klas I – III sfinansowana z projektu „Radosna Szkoła”, szkoła latem 2010 roku przeszła gruntowny remont od sal lekcyjnych poprzez modernizację sali gimnastycznej i elewację budynku szkolnego.

5. Program profilaktyczny „Razem Bezpiecznie”

Na podstawie obserwacji zachowań środowiska szkolnego można zauważyć, że zagadnienie bezpieczeństwa nie jest pojmowane właściwie przez uczniów szkoły podstawowej. Coraz częściej uczniów tych obserwuje się następujące nieprawidłowe zachowania: nieposłuszeństwo, agresję słowną i fizyczną, nadpobudliwość, brak umiejętności dostosowania się do panujących w szkole zasad i norm, nieadekwatność reakcji do sytuacji, nieumiejętność kontrolowania emocji, gwałtowność reakcji itp. Objawy te występują z różnym natężeniem i różnią się częstotliwością. Spora część opisywanych uczniów pochodzi z rodzin dysfunkcyjnych. Dzieci nie zawsze chcą, bądź nie potrafią zadbać o swoje bezpieczeństwo.

Każdy jednak powinien wiedzieć, że zapewnienie bezpieczeństwa młodzieży jest obowiązkiem placówki oświatowej. W okresie pobytu uczniów w szkole można zaobserwować gwałtowny rozwój ich osobowości. Podejmując nowe role, stawiają czoła nowym wymaganiom, starają się znaleźć swoje miejsce w grupie, która ma ogromny wpływ na kształtowanie się nawyków i wartości. Nagromadzenie się problemów związanych z rozwojem fizycznym i emocjonalnym oraz zmianą środowiska i otoczenia wywołuje u młodych ludzi poczucie obawy, lęku, czasem objawów depresji. Ponieważ uczniowie pochodzą z różnych środowisk odczuwają czasem trudności w komunikowaniu się i mają problemy z asertywnością.

Program „Razem bezpiecznie” skonstruowano tak, aby poprzez celowe działania wychowawcze kształtować wśród uczniów określone wartości, uczucia, postawy, dążenia, dać poczucie bezpieczeństwa nie tylko w szkole. Program dotyczący bezpieczeństwa stanowi spójność z programem wychowawczym szkoły.

6.1 Identyfikacja problemu

Program szkolnej profilaktyki to ogół działań chroniących dzieci i młodzież przed zakłóceniami w rozwoju i interwencji w sytuacjach pojawiających się zagrożeń. Obejmuje działania podjęte w czasie realizacji programów nauczania i programu wychowawczego, gdy realizowane są zadania ogólne szkoły, a także działania specyficzne dla profilaktyki.

Program profilaktyczny „Razem Bezpiecznie” jest elementem programu wychowawczego szkół i określa działania psychoedukacyjne w celu zapobiegania zachowaniom ryzykownym uczniów i szkodom wynikającym z tych problemów dla nich samych i w ich otoczeniu.

7. DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Potrzeby uczniów zdiagnozowano na podstawie:

- anonimowych ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, nauczycieli i rodziców,
- rozmów indywidualnych z uczniami,
- rozmów z rodzicami,
- rozmów z nauczycielami i wychowawcami klas,

Zebrane materiały i obserwacje społeczności uczniowskiej pozwoliły wyłonić następujące obszary zagrożenia:

- problem przemocy i agresji (zaczepki, drobne bójki, przezwiska),
- brak dyscypliny i niska kultura języka,
- działalność na niekorzyść własnego zdrowia,

8. CELE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO

Głównym celem szkolnego programu profilaktycznego to wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi harmonijnemu rozwojowi, w tym kształtowanie prawidłowych przekonań normatywnych, ograniczenie i likwidowanie czynników niekorzystnych dla życia i zdrowia człowieka angażowanie w działania środowisko społeczne najbliższe uczniom: rodziców nauczycieli i innych pracowników szkoły, rówieśników.

Formy realizacji celów:

*** Słowo żywe:**

Rozmowy, pogadanki, dyskusje, burza mózgów, zajęcia edukacyjne, godziny wychowawcze, prelekcje, spotkania z pielęgniarką szkolną, policjantami, rozmowy z rodzicami i uczniami.

***Formy plastyczne**

Gazetki, plakaty, wystawki,

***Imprezy szkolne**

Przedstawienia szkolne, zabawy kształcące zachowania i nawyki, programy edukacyjne, dyskoteki, zawody sportowe, zabawy integrujące, psychodramy i scenki rodzajowe.

*** Aktywizujące jednostkę i środowisko:**

Quizy, konkursy (czystości, plastyczne, literackie, sprawnościowe), apele, scenki rodzajowe, pomoc koleżeńska, udział w konkursach przedmiotowych szkolnych i pozaszkolnych, szkolenia rodziców.

9. SZCZEGÓŁOWE ZADANIA PROGRAMU

- Poznanie zasad bezpiecznego użytkowania sprzętu pracującego z wykorzystaniem energii elektrycznej znajdującego się w naszym codziennym otoczeniu (szkoła, dom)
- Poznanie podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach
- Poznanie zasad bezpiecznej i higienicznej pracy z komputerem
- Higiena ciała, odzieży, obuwia, miejsca pracy i wypoczynku.
- Zmiany fizyczne i psychiczne okresu dojrzewania. Higiena okresu dojrzewania.
- Zabawy ruchowe i rekreacja, organizacja odrabiania lekcji i czasu wolnego; prawidłowa postawa ciała.
- Zapoznanie się z ogólnymi zasadami i podstawowym sprzętem ochrony przeciwpożarowej
- Zdobywanie umiejętności rozpoznawania i odczytywania znaków powszechnej informacji i BHP znajdujących się w najbliższym otoczeniu
- Zdobywanie umiejętności stosowania się do znaków i sygnałów stosowanych w wypadku zagrożeń
- Zapoznanie się z zasadami ruchu drogowego
- Ostrzeżenie przed iluzoryczną wizją świata jako miejsca ciągłej rozrywki, przyjemności i sukcesu.
- Zmiana obiegowych przekonań o tym, że wszystkiego trzeba w życiu spróbować.
- Dostarczenie informacji na temat zgubnych skutków używania papierosów, alkoholu, narkotyków
- Ukazanie zagrożeń wynikających z sięgania po te środki
- Pokazywanie możliwości zdrowego życia, które daje radość i satysfakcję.
- Integracja grupy
- Obserwacja siebie i rozpoznawanie swoich uczuć; tworzenie własnego słownika uczuć
- Analiza podejmowanych działań i przewidywanie ich konsekwencji
- Rozumienie uczuć i trosk innych osób, respektowanie różnic w uczuciach, które budzą w ludziach te same rzeczy
- Samoakceptacja-postrzeganie siebie w korzystnym świetle, rozpoznawanie swoich słabych i silnych punktów
- Asertywność – przedstawianie swoich uczuć i trosk bez złości i rezygnacji
- Prezentacja i wypróbowanie etapów rozwiązywania problemów bez porażek

- Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu
- Zasady bezpiecznego korzystania z różnych urządzeń mobilnych na terenie szkoły,
- Zasady bezpiecznego pomagania rodzicom w gospodarstwie rolnym.

10. 0 - ETAP EDUKACYJNY – oddziały przedszkolne

Program ukierunkowany jest na rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych, umacnianie poczucia własnej wartości, uczenie się radzenia ze stresem, złością i agresją. Przyczyni się to do podejmowania w przyszłości racjonalnych decyzji w sprawie substancji uzależniających oraz zmniejszy potrzebę sięgania po nie w chwilach trudności osobistych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Tworzenie warunków sprzyjających bezpieczeństwu dzieci i zachowaniu ich zdrowia.
2. Kształtowanie nawyków higienicznych i zachowań prozdrowotnych.
3. Tworzenie warunków sprzyjających spontanicznej i zorganizowanej aktywności ruchowej dziecka.

ZADANIA DO REALIZACJI:

I. Organizacja pobytu dziecka w przedszkolu zgodnie z zasadami higieny

Środki i sposoby realizacji:

1. Ramowy rozkład dnia dostosowany do potrzeb rozwojowych dzieci.
2. Żywnienie dzieci zgodnie z zasadami racjonalnego odżywiania.
3. Wyposażenie przedszkola sprzyjające prawidłowemu rozwojowi dziecka.
4. Skuteczna współpraca pomiędzy przedszkolem a instytucjami w zakresie działań profilaktycznych.

Przewidywane efekty:

1. Prawidłowy rozwój dziecka pod względem fizycznym i psychicznym.
2. Dieta dzieci urozmaicona, uregulowane pory posiłków.
3. Sprzęt i pomoce dydaktyczne bezpieczne i umożliwiające realizację zadań profilaktycznych.
4. Prowadzenie zajęć przez specjalistów: logopeda

II. Bezpieczeństwo dziecka na terenie placówki

Środki i sposoby realizacji:

1. Poznanie rozkładu pomieszczeń przedszkolnych i zasad poruszania się po nich.
2. Korzystanie z zabawek i sprzętu ogrodowego zgodnie z ustalonymi regułami.
3. Umiejętne korzystanie z różnorodnych materiałów, przyborów, narzędzi i różnych urządzeń.
4. Zgłaszanie nauczycielce dolegliwości, skaleczeń.
5. Znajomość imienia, nazwiska, adresu zamieszkania i numeru telefonu.
6. Samodzielne ocenianie własnych zachowań oraz zachowań innych pod względem bezpieczeństwa.

Przewidziane efekty:

1. Poruszanie się po terenie przedszkola zgodnie z ustalonymi zasadami bezpieczeństwa.
2. Bezpieczne korzystanie z zabawek, sprzętu ogrodowego, materiałów, przyborów i narzędzi.
3. Sygnalizowanie zauważonego niebezpieczeństwa (skaleczenia, złe samopoczucie).
4. Posługiwanie się własnym imieniem, nazwiskiem, adresem zamieszkania.

III. Bezpieczeństwo dziecka poza terenem przedszkola

Środki i sposoby realizacji:

1. Znajomość podstawowych zasad wychowania komunikacyjnego.
2. Zachowanie ostrożności w nieznanych środowiskach przyrodniczych.
3. Samodzielne ocenianie własnych zachowań i zachowań innych pod względem bezpieczeństwa.
4. Zachowanie ostrożności w kontaktach z obcymi.
5. Umiejętność radzenia sobie w sytuacjach zagrażających własnemu bezpieczeństwu.

Przewidziane efekty:

1. Poruszanie się po ulicy zgodnie z zasadami ruchu drogowego dla pieszych, znaków ostrzegawczych.
2. Bezpieczne korzystanie ze środków komunikacji.
3. Stosowanie różnorodnych elementów odblaskowych.
4. Korzystanie w sposób bezpieczny z podstawowego sprzętu sportowego (sanki, rower).
5. Unikanie zabaw w pobliżu tras komunikacyjnych.
6. Rozumienie zakazu spożywania nieznanych owoców, roślin, grzybów czy pokarmów nieznanej pochodzenia oraz zbliżania się do nieznanych zwierząt.

7. Obsługiwanie w obecności dorosłych prostych urządzeń elektrycznych.
8. Unikanie zabawy zapalnikami, rozpalania ognisk w lesie mogących być przyczyną pożarów.
9. Przestrzeganie zakazu zabawy lekarstwami, środkami chemicznymi i innymi nieznanych przedmiotami.
10. Zachowanie ostrożności w kontaktach z osobami obcymi np. nie przyjmowanie od nich prezentów, pokarmów, odmawianie pójścia na spacer, nie otwieranie drzwi nieznajomym, przestrzeganie zakazu wsiadania do pojazdów osób nieznajomych.
11. Nie oddalanie się bez zgody i wiedzy dorosłych.
12. Bezzwłoczne opuszczenie miejsca zagrażającego bezpieczeństwu (np. pożar-poinformowanie o tym osoby dorosłej).
13. Umiejętne zachowanie się w razie zgubienia się w tłumie, sklepie, na imprezie.

IV. Higiena i zdrowie dziecka

Środki i sposoby realizacji.

1. Dbłość o czystość osobistą.
2. Umiejętność zaspokajania potrzeb fizjologicznych.
3. Opanowanie umiejętności kulturalnego jedzenia.
4. Dbłość o higienę układu nerwowego.
5. Podkreślenie ruchu i powietrza jako stymulatora prawidłowego rozwoju.
6. Kształtowanie prawidłowej postawy dziecka.
7. Przeciwdziałanie chorobom.
8. Dbłość o środowisko jako podstawowy czynnik wpływający na zdrowie dziecka.

Przewidziane efekty:

1. Prawidłowe mycie zębów, twarzy i rąk.
2. Dbanie o higienę własnego ciała i schludny wygląd.
3. Samodzielne i kulturalne korzystanie z toalety.
4. Prawidłowe posługiwanie się sztućcami, przewyciężanie uprzedzeń do niektórych potraw.
5. Spożywanie posiłków o określonej porze z uwzględnieniem dużej ilości warzyw i owoców jako źródła witamin.
6. Utrzymanie czystości w trakcie jedzenia.
7. Unikanie hałasu i jego wszczynania.
8. Radzenie sobie z emocjami.

9. Udział w zabawach ruchowych w sali i na powietrzu.
10. Dostosowanie ubioru do odpowiedniej pogody i pory roku.
11. Częste przebywanie na powietrzu o każdej porze roku.
12. Rozumienie potrzeby stosowania profilaktyki zdrowotnej.
13. Unikanie kontaktów bezpośrednich z osobą chorą.
14. Utrzymywanie porządku w sali , w ogrodzie, w najbliższym otoczeniu.
15. Hodowanie roślin, dbanie o zwierzęta.
16. Przestrzeganie zasad nie niszczenia przyrody.

11. I etap edukacyjny klasy I-III

Proponowane w programie zajęcia dają dzieciom okazję do zastanowienia się nad dokonanymi wyborami i ich wpływem na własne bezpieczeństwo.

Cel:

- zrozumienie wartości zdrowia,
- nauka troszczenia się o siebie,
- wskazywanie możliwości unikania zagrożeń i sposobów radzenia sobie z nimi,
- pokazywanie perspektyw zdrowego życia (zdrowie psychiczne i fizyczne),
- promocja zdrowego stylu życia,
- zachęcanie do dbania o swoje zdrowie, dobre samopoczucie

Sposób, czas i miejsce realizacji:

- program realizowany jest na terenie szkoły w ramach zajęć zintegrowanych,
- czas trwania realizacji programu – 14 godzin zajęć z uczniami, jedno spotkanie z rodzicami,
- współpraca z higienistką szkolną,
- spotkanie z policjantem,
- wizyta u stomatologa,
- udział w konkursie plakatowym,
- udział w spektaklu teatru profilaktycznego.

Metody i środki realizacji :

- miniwykład,
- praca w grupach,
- psychodramy,
- rysunki,
- uzupełnianie zdań,

- zajęcia relaksacyjne – gry i zabawy muzyczno - ruchowe,
- dyskusja klasowa,
- burza mózgów,

Oczekiwane efekty:

- docenianie wartości jakim jest zdrowie,
- umiejętność troszczenia się o siebie,
- umiejętność odpowiedniego zachowania się w sytuacjach wzbudzających niepokój dziecka oraz w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia,
- dziecko umie wybierać zdrowy styl życia

Konstrukcja tematyczna programu:

Spotkanie z rodzicami:

1. Zapoznanie rodziców z programem profilaktyczno – edukacyjnym „Razem bezpiecznie”
2. Poinformowanie rodziców, czego będą dotyczyły zajęcia z dziećmi, jaki jest ich cel i jak będą przebiegały.
3. Zaproszenie rodziców do udziału w szkolnych spotkaniach roboczych poświęconych realizacji programu.
4. Zaproponowanie im wzięcia udziału w zajęciach.

WYKAZ TEMATÓW

klasa I:

1. Spotkanie z policjantem w ramach akcji PZU „Odblaskowe Pierwszaki”.
2. Co mogę zrobić, aby być silnym i zdrowym?
3. Zwracamy uwagę na to, co wkładamy do ust.
4. Rozpoznajemy substancje trujące.

klasa II :

1. Dbamy o swoje zdrowie.
2. Dobre i złe samopoczucie.
3. Jestem chory.
4. Sposoby dbania o swoje zdrowie.
5. Podróż „Doktora Ząbka”.

klasa III :

1. Poznajemy równowagę zdrowotną swojego ciała.
2. Poznajemy ruch swojego ciała.

3. Dbamy o swoje ciało.
4. Jak używać lekarstw?
5. W jaki sposób zachowujemy bezpieczeństwo.

Scenariusze zajęć w klasie I

Spotkanie 1

temat: **Bezpieczna droga do szkoły – spotkanie z policjantem.**

Cel:

- poznanie podstawowych przepisów ruchu drogowego, dotyczących pieszych,
- poznanie regulaminu bezpiecznego postępowania.

Przebieg zajęć:

1. Wizyta policjanta:
 - a) miniwykład na temat:
 - bezpiecznego poruszania się po drogach,
 - zwiększenia bezpieczeństwa pieszych, poruszających się drogą po zmierzchu,
 - b) rozdanie dzieciom znaczków odblaskowych, kalendarzy i książeczek do kolorowania z konkursem PZU Życie SA. na temat przepisów ruchu drogowego.

Spotkanie 2

temat: **Co mogę zrobić, aby być silnym i zdrowym?**

Cel:

- zwrócenie uwagi na to, co mogą zrobić, aby być zdrowymi,
- zastanowienie się nad tym, jaki jest zdrowy, a jaki niezdrowy sposób życia.

Materiały: grzechotki

Przebieg zajęć:

1. Rozmowa wstępna z dziećmi o treści zajęć (jak się czują, gdy są zdrowe, co wtedy robią, jak się zachowują, jak wyglądają i zachowują się ludzie zdrowi).
2. Opowiadania zawierające sytuacje, które nie sprzyjają zdrowiu. (bohaterami scenek są dzieci, gdy nauczyciel zbliża się do miejsca, gdzie pojawi się niezdrowy sposób życia, dzieci potrząsają grzechotkami i następuje wyjaśnienie problemu).

Przykłady opowiadań:

- ❖ Marek wyszedł z ubikacji. Poszedł do swojego pokoju i zaczął bawić się małymi samochodzikami.

- ❖ Zbyszek lubił smak lekarstwa, które lekarz dał mu na kaszel. Już był zdrowy, ale otworzył szafkę z lekarstwami i sięgnął po butelkę, aby się trochę napić.
- ❖ Była bardzo późna pora. Kasia siedziała w fotelu i oglądała film w telewizji, chciało jej się spać, ale film przyciągał jej uwagę.
- ❖ Mama przygotowała Krzysiuowi śniadanie. Przed wyjściem do szkoły Krzysiek bawił się ze swoim psem. Nagle spojrzał na zegarek, chwycił tornister i wybiegł do szkoły.
- ❖ Był mroźny poranek. Rafał spojrzał przez okno i zobaczył, jak jego koledzy ślizgają się po podwórku. Szybko chwycił kurtkę i wybiegł z domu. Szalik i czapka zostały na wieszaku.
- ❖ Pewnego dnia mała Małgosia raczkowała w kuchni. Otworzyła szafkę pod zlewem i znalazła tam dużo butelek. Sięgnęła po jakąś butelkę i podniosła ją do ust.

Spotkanie 3

temat: **Zwracamy uwagę na to, co wkładamy do ust.**

Cel:

- uczenie się nazywania i rozróżniania produktów jadalnych, niejadalnych i szkodliwych dla zdrowia.

Materiały:

- 2 pudełka tekturowe z rysunkami:
 - a) usta rozchylone z podpisem „bezpieczne”,
 - b) usta zaciśnięte z podpisem „niebezpieczne”,
- obrazki, rysunki, zdjęcia różnych przedmiotów, np.:
 - a) żyłek, agrafek,
 - b) produktów, np. warzyw, owoców, wędlin, świeżych i nieświeżych mięs, słodczy,
 - c) substancji, np. chemikaliów, klejów, lekarstw, cieczy w aerozolu.

Przebieg zajęć:

1. Rozmowa.

Dzieci siedzą w kręgu, wymieniają, co oprócz jedzenia i picia może dostać się do ich organizmów (np. brud, zarazki, substancje chemiczne, dym itp.) Jak ich organizmy radzą sobie z nimi lub reagują na nie? Należy powiedzieć im, że mogą zjeść lub wypić coś, co im może zaszkodzić, mogą też wziąć coś do ust dlatego, że są przez kogoś namawiane.

2. Gra.

Dzieci siedzą nadal w kręgu. Na środku ustawione są pudełka z napisami i pudełko ze zgromadzonymi przedmiotami. Jedno dziecko odgrywające rolę matki lub ojca wybiera inne, które rozpoczyna grę. Wybierane dzieci wstają, podchodzą do pudełka z materiałami i wyciągają z niego jeden przedmiot lub ilustrację. Objaśniają, co to za przedmiot lub co przedstawia obrazek, i mówią, dlaczego sądzą, że bezpiecznie jest to coś włożyć do ust lub nie (można o tym podyskutować). Następnie zwracają się do dziecka grającego rolę matki lub ojca i pytają: „Mamo, czy mogę to zjeść?”

Jeżeli „mama” mówi „tak, możesz”, wówczas dziecko wsuwa obrazek – „przedmiot” między rozchylone wargi na pudełku i siada. Pozostałe dzieci powtarzają dwuwiersz: „Najpierw pytamy,/ a potem do buzi wkładamy”.

Jeżeli „mama” odpowiada: „Nie, niebezpiecznie jest to jeść”, dziecko wrzuca obrazek do odpowiedniego pudełka. Jeżeli „mama” nie może się zdecydować, co powiedzieć lub jeśli popełni błąd, dzieci w grupie podają prawidłową odpowiedź.

Przykład gry:

„To jest mleko”. Zgodziliśmy się na to, że możemy je wziąć do ust, ponieważ...Dzieci: „Ponieważ nam nie zaszkodzi.

3. Zakończenie:

Nauczyciel ustawia na biurku wszystkie przedmioty (rysunki), które zostały uznane za bezpieczne, i pyta, czy zawsze są one bezpieczne. Dyskusja może doprowadzić do wniosku, że do butelki po napoju ktoś może wlać coś innego. Nauczyciel: „Więc, co robimy? Dzieci: „Najpierw pytamy...”

Spotkanie 4

temat: **Rozpoznajemy substancje trujące.**

Cel:

- rozpoznawanie substancji trujących,
- uczenie się, jak z nimi postępować.

Materiały: wzory opakowań substancji trujących, papier pakowy, flamastry, papier rysunkowy, kredki; listy do rodziców, nalepka z narysowanym emblematem przekreślonych ust dla każdego dziecka, po trzy nalepki dla każdego dziecka bez rysunku i podpisu.

Przebieg zajęć:

1. Rozmowa o substancjach, które nazywa się truciznami.
2. Spisanie listy trucizn.

3. Pokaz oznakowań – napisów: „Uwaga trucizna”, trupa czaszka ze skrzyżowanymi pieszczelami, „Toxic” itp.
4. Zilustrowanie przez dzieci karty trucizn rysunkami trzech wybranych substancji.
5. Rozmowa na temat wykonanych rysunków.
6. Oznaczenie trujących substancji w domu:
 - rozdanie dzieciom nalepek i omówienie ich znaczenia,
 - rozdanie listów do rodziców (objaśnienie dzieciom, na czym będzie polegać zaangażowanie rodziców w zajęciach),
 - polecenie, aby po naklejeniu nalepek na substancje i artykuły trujące , znajdujące się w ich domach, narysowały te substancje i przyniosły na następne zajęcia.

List do rodziców

Drodzy rodzice!

Wasze dziecko uczy się na lekcjach zasad bezpieczeństwa dotyczących rzeczy, których nie wolno wkładać do ust. Każde dziecko w klasie otrzymało kilka nalepek, które ma umieścić na tych artykułach w domu, których nie powinno się brać do ust.

Do rzeczy, które trzeba oznaczyć, należą środki czyszczące (amoniak, wybielacz, itp.), lekarstwa, kosmetyki, niektóre rośliny domowe, krem do golenia itp. Naklejka przedstawia zaciśnięte i przekreślone usta. Proszę pomóc dziecku w znalezieniu rzeczy, które powinny być oznaczone, i pilnować dziecko podczas używania taśmy lub kleju. Będzie to także sposobność do uświadomienia konieczności przechowywania tych rzeczy z dala od młodszego rodzeństwa. Dzieci mają za zadanie, narysować trzy artykuły, które zostaną oznaczone. Rysunki będą wywieszone w klasie.

Dziękuję za pomoc i życzę przyjemnego naklejania.

Nauczycielka Waszego Dziecka.

Spotkanie 5

temat: **Jak się zachować?**

Cel:

- uczniowie uświadamiają sobie znaczenie podejmowania właściwych decyzji w sprawie zdrowia.

Przebieg zajęć:

1. Postawienie problemu:

- Wyobraźcie sobie, że spotkałyście przybysz z kosmosu, który odwiedził Ziemię. Przybysz z innej planety nie wie, jak się zachować. Pomóżcie podjąć mu niektóre decyzje.

2. Próba rozwiązywania problemu:

- Idziesz z nim razem. Jakiś nieznajomy zatrzymuje go i częstuje cukierkami. Czy przybysz powinien wziąć cukierek? Co o tym sądzą?
- Przybysz jest chory. Znajduje jakieś lekarstwa. Czy powinien je zażyć? Co o tym sądzą?
- Minęła już dla przybysza pora pójścia spać. Jest zmęczony. Chce zobaczyć jeszcze jeden program telewizyjny. Czy powinien oglądać telewizję? Co o tym sądzą?
- Graliście na podwórku w piłkę. Wróciliście bardzo zmęczeni. Przybysz podszedł do kranu i zaczął pić zimną wodę. Co o tym sądzą?

3. Sporządzenie listy „Doradców w sprawie zdrowia w domu i w szkole”.
np. rodzice, policjant, lekarz szkolny, nauczyciel, pielęgniarka, babcia itp.
4. Przedstawienie dowolną techniką malarską sytuacji, w której dzieci otrzymały pomoc od którejś z osób uznanych przez nie za doradcę w sprawie zdrowia i bezpieczeństwa.

Scenariusze zajęć w klasie II

Spotkanie 1

temat: **Dbamy o swoje zdrowie.**

Cel:

- uświadomienie dzieciom, że potrafią same dbać o swoje zdrowie i że może to stanowić dla nich powód do dumy.

Materiały: duże arkusze papieru podzielone na pół, kredki, flamastry, farby.

Przebieg zajęć:

1. Swobodne wypowiedzi uczniów o tym, co robią dla utrzymania zdrowia i czy są z tego dumne.
2. Wykonanie plakatów ilustrujących swoją dumę z dbania o swoje zdrowie. Na przykład:
 - jestem dumna, bo jem dużo owoców i warzyw
 - jestem dumny, bo codziennie myję zęby
 - jestem dumna, bo dbam o swoje włosy
 - jestem dumny, bo już umiem pływać

Przykładowe tematy plakatów:

- jedzenie
 - spanie
 - dbanie o zęby
 - dbanie o oczy
 - dbanie o włosy
 - pielęgnacja skóry
 - czystość
 - gimnastyka
 - zdrowe zabawy
 - umiejętność pływania, jeżdżenia na łyżwach itp.
3. Zorganizowanie w klasie wystawy plakatów.

Spotkanie 2

temat: **Dobre i złe samopoczucie.**

Cel:

- dostrzeganie różnic pomiędzy dobrym a złym samopoczuciem.

Materiały: dwie kukielki, arkusz papieru, ewentualnie tablica.

Przebieg zajęć:

1. Zawieszamy na tablicy arkusz papieru z napisem: „**Karta samopoczucia**”.

Mieć dobre samopoczucie to znaczy:

biegać i śmiać się
być zdrowym
bawić się z przyjaciółmi

Mieć złe samopoczucie to znaczy: jestem chory

ktoś mnie bije

nie wiem, co mam robić

2. Notowanie na arkuszu wypowiedzi dzieci.

3. Wykonanie przez dzieci dwóch kukielek:

- jedna reprezentuje „Dobre samopoczucie”,
- druga reprezentuje „Dobre samopoczucie”.

4. Przedstawianie dzieciom sytuacji dotyczących dobrego lub złego samopoczucia.

(Uczniowie podnoszą odpowiednią kukielkę i machają nią).

Np. Jurek ma zapalenie gardła.

Emil zjadł cztery kawałki tortu.

Ania doszła do zdrowia po operacji i jest dzisiaj z powrotem w szkole.

Spotkanie 3

temat: **Jestem chory. Spotkanie z higienistką szkolną.**

Cel:

- poznanie zasad obchodzenia się z lekarskami.

Materiały: rysunek chorego dziecka, papier rysunkowy, kredki.

Przebieg zajęć: (zajęcia prowadzi higienistka szkolna).

1. Pokaz rysunku chorego dziecka (wyjaśnienie, że dziecko jest chore, potrzebuje odpoczynku i leczenia).

2. Swobodna rozmowa z dziećmi o sposobach leczenia chorych
 - listę podanych sposobów wieszamy na tablicy,
 - gdy pojawi się słowo „lekarstwo”, pytamy: co to jest lekarstwo?
 - na podstawie wypowiedzi dzieci formułujemy roboczą definicję lekarstwa i zapisujemy na tablicy.
3. Dzieci wymieniają, jakiego rodzaju lekarstwa znają (pastylki, płyny, zastrzyki, inhalatory).
4. Wyjaśnienie reguł, których należy przestrzegać, aby bezpiecznie zażywać lekarstwa.
 - przestrzeganie czasu zażywania lekarstw,
 - przestrzeganie dawki,
 - pomoc rodziców przy podawaniu leków.
5. Wykonanie rysunków, mówiących o bezpiecznym zażywaniu lekarstw.

Uwaga

Podczas rozmowy o lekarstwach może okazać się, że dzieci znają kogoś, kto może prowadzić normalne życie tylko dzięki regularnemu braniu lekarstw. Być może w szkole są dzieci chore na cukrzycę, astmę, padaczkę. Ważne jest uświadomienie dzieciom i uczulenie je na potrzeby tych ludzi oraz ważną rolę lekarstw w ich życiu.

Spotkanie 4

temat: **Sposoby dbania o swoje zdrowie.**

Cel:

- uświadomienie dzieciom, w jaki sposób mogą dbać o swoje zdrowie oraz jak mogą wpływać na to, że będą czuły się lepiej.

Materiały: trzy długie sznurki, karty z napisami: TAK, NIE, BYĆ MOŻE, papier rysunkowy, kredki lub mazaki.

Przebieg zajęć:

(Na podłodze leżą trzy sznurki, które utworzą trzy koła, tak duże, aby zmieściło się w każdym kilkanaścioro dzieci. Koła oznaczone są kartami z napisami TAK, NIE, BYĆ MOŻE.).

1. Opowiadanie:

Nauczyciel czyta dzieciom poniższe opowiadania, odnoszące się do dbania o zdrowie i prosi ich, aby po wysłuchaniu jednego opowiadania usiadły w kole oznaczającym ich decyzję, a następnie uzasadniły wybór.

Opowiadania:

- ❖ Twój przyjaciel jest chory. Dzwoni do ciebie i zaprasza cię, abyś przyszedł i pobawił się z nim. Czy poszedłbyś? Co zdecydowałoby o twojej decyzji?
 - ❖ Mama codziennie daje ci pigułkę witaminową. Mówi, że pomaga ona na wzrost i siłę. Sądzisz, że jeżeli weźmiesz więcej witamin, będziesz wyższy i silniejszy? Czy powinieneś wziąć więcej witamin, gdy nikt nie patrzy?
 - ❖ Malujesz w kuchni na stole i rozlałeś trochę farby. Idziesz do kredensu, aby wziąć środek do mycia. Na opakowaniu jest napis „Ostrożnie”. Czy będziesz go używał?
 - ❖ W słoiku w kredensie jest biały proszek. Sądzisz, że to cukier, ale nie jesteś pewien, gdyż na słoiku nie ma napisu. Czy wsypałbyś ten proszek do swojej szklanki?
 - ❖ W lodówce jest parówka. Pachnie niezbyt świeżo. Czy zjadłbyś ją?
 - ❖ Jesteś chory. Tata zabiera cię do lekarza, który przepisuje receptę na zakup lekarstwa. Tata kupuje lekarstwo i daje ci go. Czy je weźmiesz?
 - ❖ Kiedy Mateusza bolała głowa, mama dała mu aspirynę. Teraz znów boli go, a mamy nie ma w domu. Czy powinien wziąć aspirynę?
 - ❖ Ojciec Joli bierze pigułki na żołądek, które wyglądają i mają smak jak cukierki miętowe. Jola lubi cukierki miętowe. Czy może zjeść pigułki taty?
2. Dzieci wybierają jeden z tych lub innych(dzisiaj nie poruszanych) sposobów dbania o zdrowie i wykonają rysunek, który mógłby nauczyć tej zasady młodsze rodzeństwo.

Spotkanie 5

temat: **Jak tam zdrowko?**

Cel:

- poznanie zasad higieny jamy ustnej.

Materialy: plakat „Szczotkowanie zębów”, kartonowy model szczęki, szczoteczki do zębów, kaseta wideo „Światowa Podróż Doktora Ząbka”.

Przebieg zajęć:

1. Wyświetlanie filmu edukacyjnego „Światowa Podróż Doktora Ząbka”, do programu „Radosny Uśmiech, Radosna Przyszłość”.
2. Zapoznanie dzieci z zasadami konkursu rysunkowego „Mój radosny uśmiech”.
3. Spotkanie z higienistką szkolną – nauka poprawnej techniki szczotkowania zębów z wykorzystaniem kartonowego modelu szczęki, plakatu „Szczotkowanie zębów” i otrzymanych szczoteczek.

Spotkanie 6

temat: **Jak tam zdrowko?**

Cel:

- poznanie pracy stomatologa i jego roli w prawidłowej pielęgnacji zębów.

Przebieg zajęć:

1. Wycieczka do gabinetu stomatologicznego w Nowej Sarzynie.
2. Przeprowadzenie kontrolnego badania uzębienia dzieci.
3. Rozmowa na temat pracy stomatologa i problemów związanych ze stanem zębów dzieci.
4. Przypomnienie zasad zdrowego żywienia i higieny jamy ustnej oraz ich wpływu na stan zębów.

Scenariusze zajęć w klasie III

Spotkanie 1

temat: **Poznajemy równowagę zdrowotną swojego ciała.**

Cel:

- poznanie równowagi swojego ciała,
- uświadomienie znaczenia zachowania równowagi psychicznej i fizycznej.

Materiały: tekturowe talerzyki, wiesz k, dratwa, gwoździe, gumka, monety, kredki, ołówki, różne drobne przedmioty, deska, ławeczka gimnastyczna, sznurek, kreda, papier rysunkowy.

Przebieg zajęć:

1. Ćwiczenia gimnastyczne:
 - a) **Równoważnia** – dzieci przechodzą po rozłożonych na podłodze przedmiotach (ławeczka, deska, sznurek), starając utrzymać się równowagę.
 - b) **Z kamienia na kamień** – dzieci przeskakują z „kamienia na kamień”, kontrolując swoje ruchy i równowagę tak, aby nie spadły (nie mogą wyjść poza linię).
 - c) **Rozmowa i rysunek** – dzieci siedzą w kręgu, opisują uczucia związane z utrzymaniem równowagi. Nauczyciel proponuje, aby odniosły przeżyte przed chwilą doświadczenia do równowagi zdrowia. „Co się z nami dzieje, gdy ta równowaga jest zachwiana”?
2. Wprowadzenie pojęcia „środowiska zewnętrznego i wewnętrznego”:
 - środowisko wewnętrzne – wszystko to, co jest w nas, łącznie ze skórą,
 - środowisko zewnętrzne – np. krzyk, dym, hałas.

3. Dzieci wykonują rysunki przedstawiające ich środowisko wewnętrzne i zewnętrzne.
4. Wykonanie wystawki prac (osobno przedstawiające środowisko wewnętrzne i zewnętrzne).
5. Rozmowa o wpływie środowiska zewnętrznego na nasze samopoczucie.

Uwaga

Dzieci muszą zrozumieć, że równowaga między środowiskiem zewnętrznym i wewnętrznym jest konieczna do utrzymania zdrowego organizmu.

Spotkanie 2

temat: **Poznajemy ruch swojego ciała.**

Cel:

- doznawanie czucia swojego ciała w przestrzeni.

Materiały: magnetofon i nagrania muzyczne lub gramofon i płyty, papier pakowy, mazaki, kredki.

Przebieg zajęć:

1. Zajęcia ruchowe:

- a) **Bączki** – dzieci udając bączki „nakręcają” jedno drugiego i obracają się wokół swojej osi podskakując i wykonując pełne obroty w powietrzu.
- b) **Skoczkowie** – dzieci udają skoczków. Na hasło „siad” - dzieci siadają lub kucają na piętach, na hasło „do góry” – skaczą w górę możliwie jak najwyżej, wyciągając ręce i lądując na całych stopach.
- c) **Biegi i skoki** w rytm muzyki.
- d) **Rozmowa** – dzieci siedzą w kręgu, opowiadają, jak czuły się w czasie wykonywanych podczas tego spotkania zabaw. Jak czuły się ich ciała, gdy były bączkami, skoczkami i gdy biegały i skakały w takt muzyki (zapisujemy to na arkuszu) np. były spocone, sprężyste, szybko się poruszały, oddychały.

Następnie zapisujemy na arkuszu co przeżywały podczas zabaw np. cieszyły się, wesoło krzyczały, były zadowolone.

Spotkanie 3.

temat: **Dbamy o swoje ciało.**

Cel:

- uświadomienie dzieciom, co robią i co mogą zrobić dla utrzymania zdrowego ciała.

Materiały: duży arkusz papieru pakowego, flamastry, papier rysunkowy, kredki.

Przebieg zajęć:

1. Dzieci siedzą w kręgu.
 - a) omówienie znaczenia utrzymywania ciała w zdrowiu,
 - co oznacza zdrowe ciało?
 - dlaczego ważne jest dbanie o zdrowe ciało?
 - b) wypowiedzi dzieci o metodach, jakie stosują, aby utrzymać swoje ciało w zdrowiu.
2. Wykonanie przez dzieci plakatu ilustrującego jeden (lub kilka) zalecanych sposobów zdrowego stylu życia, które w praktyce można stosować (np. jedzenie, spanie, dbanie o zęby, oczy, włosy, pielęgnację skóry, czystość, gimnastykę).
3. Omówienie wykonanych prac.
4. Zorganizowanie wystawy – zaprezentowanie jej innym klasom lub podczas spotkania z rodzicami.

Spotkanie 4

temat: **Jak używać lekarstw.**

Cel:

- podsumowanie wiadomości o bezpiecznym używaniu lekarstw.

Materiały: papier rysunkowy, kredki, farby lub flamastry, kreda.

Przebieg zajęć:

1. Dzieci siedzą w kręgu.
 - a) przypomnienie definicji lekarstw wprowadzonej w klasie II,
 - b) przypomnienie zasad, jak bezpiecznie przyjmować lekarstwa,
2. Zapoznanie uczniów z kategoriami lekarstw:
 - Lekarstwa zwalczające chorobę, np. penicylina, antybiotyki
 - Lekarstwa zapobiegające chorobom, np. szczepionki
 - Środki przeciwbólowe i pobudzające, np. aspiryna, krople do nosa, środki przeczyszczające
 - Lekarstwa wspomagające funkcje organizmu, np. glukoza i witaminy.
3. **Głosowanie:** dzieci siedzą w kręgu. Na tablicy napisane są słowa: TAK, NIE, BYĆ MOŻE. Przez podniesienie ręki dzieci odpowiadają na pytania dotyczące następujących sytuacji:
 - W przeszłości, gdy Mateusza bolała głowa, mama dała mu aspirynę. Teraz boli go głowa, a mamy nie ma w domu. Czy powinien wziąć aspirynę? Dlaczego?

- Ojciec Marysi bierze pigułki na żołądek, które wyglądają i mają smak jak cukierki miętowe. Marysia lubi cukierki miętowe. Czy może trochę zjeść? Co o tym sądzisz?
- Mama daje codziennie Joannie drażetkę z witaminami. Mówi, że pomaga ona na wzrost i siłę. Joasia sądzi, że jeżeli weźmie więcej witamin, będzie wyższa i silniejsza? Czy powinna wziąć więcej witamin, gdy nikt nie patrzy? Co o tym sądzisz?
- Brat Wojtka zachorował, lekarz przepisał mu lekarstwo. Wojtek nie chce zachorować jak jego brat i myśli, że lekarstwo brata uchroni go od tego. Czy powinien zjeść lekarstwo przeznaczone dla brata? Co o tym sądzisz? (dzieci uzasadniają swoje stanowisko).

4. Uzupełnianie zdań.

Dzieci kończą zdania:

- biorę lekarstwa tylko wtedy, gdy...
- lekarstwa powinny być przechowywane...
- nie należy brać lekarstw, które...
- lekarstwa pozwalają wyzdrowieć, wtedy gdy...

Spotkanie 5

temat: **W jaki sposób zachowujemy bezpieczeństwo.**

Cel:

- uwrażliwienie dzieci na zachowanie bezpieczeństwa.

Materiały: tablica, kreda, dwa arkusze papieru pakowego.

Przebieg zajęć:

1. Burza mózgów: - dzieci siedzą w kręgu mówią o tym, co należy zrobić, aby były bezpieczne. Poklasyfikowanie wypowiedzi w dwóch kolumnach:

Rzeczy, których nie należy robić, np.:

nie wchodzić do wykopanych głębokich rowów

nie skakać do wody, gdzie nie wiem jak jest głęboko

nie wpuszczać do domu obcych, gdy nie ma rodziców

Co powinniśmy robić, np.: powinniśmy uważać na znaki ostrzegawcze

wiedzieć, że po opalaniu się nie należy natychmiast wchodzić do wody

2. Po wyczerpaniu pomysłów, dzieci opowiadają o sytuacjach, w których znalazły się w poważnym niebezpieczeństwie, co zrobiły wtedy, a co zrobiłyby po tej rozmowie.

3. Obejrzenie wybranych filmów z kasety wideo „Bezpieczeństwo dziecka” (Telefon, Hydraulik, Zabawa, Klucze, Przejażdżka).
4. Podsumowanie zajęć: przypomnienie regulaminu bezpiecznego zachowania się.

12. III Etap edukacyjny uczniowie klas IV-VI

Szczegółowy plan zajęć z zakresu bezpieczeństwa

- ZNAKI POWSZECHNEJ INFORMACJI

Cele zajęć:

- o zdobycie umiejętności stosowania się do znaków powszechnie stosowanych w wypadku zagrożeń
- o zdobycie umiejętności rozpoznawania i odczytywania znaków powszechnej informacji i BHP znajdujących się w najbliższym otoczeniu

Sposoby realizacji: wybrane jednostki z kształcenia zintegrowanego zgodne z rocznym planem pracy, godz. wych., lekcje techniki

- POZNAJEMY SYGNAŁY ALARMOWE

Cele zajęć:

- o zapoznanie uczniów z planem ewakuacji szkoły na wypadek zagrożenia
- o uświadomienie konieczności zachowania porządku i dyscypliny podczas ewakuacji
- o zapoznanie i zapamiętanie ustalonego dla szkoły sygnału alarmowego
- o poznanie drogi ewakuacji w całym budynku
- o wyuczenie dyscypliny i sprawności opuszczania budynku

Sposoby realizacji: wybrane jednostki z kształcenia zintegrowanego zgodne z rocznym planem pracy, godz. wych., lekcje techniki

- OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

Cele zajęć:

- o poznanie przyczyn powstawania pożarów
- o zapoznanie uczniów z podstawowymi środkami gaśniczymi i możliwościami ich stosowania w danej sytuacji
- o zdobycie umiejętności posługiwania się podstawowym sprzętem gaśniczym będącym na wyposażeniu szkoły

Sposoby realizacji: wybrane jednostki z kształcenia zintegrowanego zgodne z rocznym planem pracy, godz. wych., lekcje techniki

-BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

Cele zajęć:

- o poznanie podstawowych zasad bezpiecznej i higienicznej pracy w szkole
- o przypomnienie zasad bezpiecznego użytkowania sprzętu szkolnego podczas zajęć
- o przypomnienie zasad korzystania z pracowni komputerowej
- o poznanie zasad bezpiecznej i higienicznej pracy z komputerem
- o zdobycie umiejętności organizowania bezpiecznej i kulturalnej zabawy na przerwie międzylekcyjnej

Sposoby realizacji: wybrane jednostki z kształcenia zintegrowanego zgodne z rocznym planem pracy, godz. wych., lekcje techniki, lekcje informatyki

- Bezpiecznie pomagam rodzicom w gospodarstwie rolnym

Cele zajęć:

- o poznanie podstawowych zasad bezpiecznej pomocy w gospodarstwie rolnym
- o poznanie zasad bezpiecznego użytkowania środków rolniczych
- o poznanie zasad bezpiecznej z narzędziami rolniczymi
- o zdobycie umiejętności organizowania bezpiecznej i kulturalnej zabawy w gospodarstwie rolnym.

Sposoby realizacji: wybrane jednostki z kształcenia zintegrowanego zgodne z rocznym planem pracy, godz. wych., lekcje techniki, lekcje informatyki

- BAWIMY SIĘ BEZPIECZNIE, PRZYJEMNIE I KULTURALNIE

Cele zajęć:

- o poznanie zasad bezpiecznej i kulturalnej zabawy podczas przerw międzylekcyjnych i w czasie wolnym
- o podniesienie świadomości uczniów dotyczącej skutków niebezpiecznych zabaw

Sposoby realizacji: wybrane jednostki z kształcenia zintegrowanego zgodne z rocznym planem pracy, godz. wych., lekcje wych. fizycznego, pogadanki z udziałem policjanta

- BEZPIECZNA WYCIECZKA

Cele zajęć:

- zapoznanie z zasadami organizowania bezpiecznej wycieczki szkolnej zgodnie z ogólnymi przepisami dotyczącymi organizacji pozaszkolnych form nauczania
- zapoznanie z regulaminem zachowania się na wycieczce
- uświadomienie uczniom konieczności bezwzględnego przestrzegania postanowień regulaminu wycieczki

Sposoby realizacji: wybrane jednostki z kształcenia zintegrowanego zgodnie z rocznym planem pracy, lekcje przyrody, ścieżka regionalna i ekologiczna

- NIEBEZPIECZEŃSTWA GROŻĄCE DZIECIOM

Cele zajęć:

- określenie znaczenia „niebezpieczne sytuacje”
- jak uniknąć „niebezpiecznych sytuacji”
- uświadomienie skutków „niebezpiecznych sytuacji”
- poznanie zasad prawidłowego zachowania się w „niebezpiecznej sytuacji”

Sposoby realizacji: wybrane jednostki z kształcenia zintegrowanego zgodnie z rocznym planem pracy, godz. wych., lekcje wych. fizycznego

- HIGIENA MOJEGO CIAŁA I UMYŚŁU

Cele zajęć:

- zapoznanie uczniów z pojęciem higieny ciała i umysłu
- podniesienie umiejętności określenia wpływu czynników środowiska naturalnego, sztucznego i społecznego na zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka
- podniesienie świadomości na temat reakcji organizmu ludzkiego na działanie tych czynników

Sposoby realizacji: wybrane jednostki z kształcenia zintegrowanego zgodnie z rocznym planem pracy, godz. wych., lekcje przyrody, apele z udziałem zaproszonych gości (lekarz, pielęgniarka środowiskowa).

- BEZPIECZNE PORUSZANIE SIĘ PO DRODZE

Cele zajęć:

- poznanie znaków drogowych
- zapoznanie z podstawowymi zasadami ruchu drogowego
- zdobycie umiejętności oceny sytuacji na drodze i zaplanowania odpowiedniego postępowania

Sposoby realizacji: wybrane jednostki z kształcenia zintegrowanego zgodnie z rocznym planem pracy, godz. wych., lekcje wych. fizycznego, pogadanki z udziałem policjanta, lekcje techniki

- BEZPIECZEŃSTWO MŁODEGO ROWERZYSTY

Cele zajęć:

- o poznanie zasad bezpiecznego poruszania się rowerem
- o uświadomienie skutków brawury i nieprzestrzegania przepisów
- o zdobycie umiejętności prawidłowego zachowania się w ruchu drogowym
- o uświadomienie potrzeby noszenia kasku ochronnego przez rowerzystę.

Sposoby realizacji: wybrane jednostki z kształcenia zintegrowanego zgodne z rocznym planem pracy, godz. wych., lekcje wych. fizycznego, pogadanki z udziałem policjanta, lekcje techniki

- PODSTAWOWE ZASADY UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY I POSTĘPOWANIA W RAZIE WYPADKU

Cele zajęć:

- o zaznajomienie z zasadami udzielania pierwszej pomocy
- o zapoznanie się z zagadnieniami budowy i czynności organizmu
- o zdobycie umiejętności postępowania w nagłych wypadkach
- o nabycie umiejętności powiadamiania odpowiednich służb ratownictwa medycznego i drogowego

Sposoby realizacji: wybrane jednostki z kształcenia zintegrowanego zgodne z rocznym planem pracy, lekcje przyrody

- BEZPIECZNY I PRZYJAZNY INTERNET

Cele zajęć:

- poznanie zasad bezpiecznego korzystania z zasobów Internetu,
- poznanie zasad bezpiecznego korzystania z portalów społecznościowych w Internecie (np.: nasza klasa),
- zdobycie umiejętności postępowania w przypadku zagrożenia cyberprzemocą,
- zapoznanie z zasadami bezpiecznego korzystania z poczty internetowej

Sposoby realizacji: wybrane jednostki z kształcenia zintegrowanego zgodne z rocznym planem pracy, godz. wych., lekcje informatyki, pogadanki z udziałem policjanta, lekcje techniki

- ZDROWY STYL ŻYCIA

Cele zajęć:

- poszerzenie świadomości dzieci na temat zasad zdrowego żywienia,
- budzenie potrzeby dbania o swoje zdrowie i rozwój fizyczny,
- wzmożenie aktywności fizycznej wśród uczniów.

Sposoby realizacji: wybrane jednostki z kształcenia zintegrowanego zgodne z rocznym planem pracy, godz. wych., lekcje wych. fiz., pogadanki z udziałem pielęgniarki, lekcje techniki

12.1 SZCZEGÓŁOWY PLAN Z ZAKRESU PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ

- JAK POZOSTAĆ SOBĄ W DZISIEJSZYM ŚWIECIE?

Cele zajęć:

- ostrzeżenie przed iluzoryczną wizją świata kształtowaną przez media
- wzmocnienie czujności zdystansowania wobec złudnych mirażów świata
- uzmysłowienie, że nie jest „gorszy” ten kto nie podąża bezkrytycznie za modą, szpanem, sukcesem

Sposoby realizacji: godz. wych.

- ZAGROŻENIA OKRESU DOJRZEWANIA - PRESJA GRUPY

Cele zajęć:

- zastanowienie się nad swoją pozycją w grupie rówieśniczej
- uświadomienie jakie cechy posiada dobry kolega
- zrozumienie potrzeby wyboru dobrego kolegi- prawdziwego przyjaciela
- ćwiczenie postawy asertywności

Sposoby realizacji: godz. wych.

- SZKODLIWOŚCI PALENIA TYTONIU

Cele zajęć:

- przekazanie rzetelnych informacji o szkodliwym działaniu tytoniu
- zmiana obiegowych przekonań o uspokajającym działaniu nikotyny
- wyrabianie przekonania o słuszności stanowczej odmowy w przypadku presji grupy
- uświadomienie uczniom, że nie muszą zgadzać się na bycie biernym palaczem

Sposoby realizacji: ścieżka ekologiczna, lekcje przyrody, godz. wych.

- DLACZEGO LUDZIE PIJĄ?

Cele zajęć:

- ukazanie przyczyn w których ludzie sięgają po alkohol
- zmianę obiegowych opinii na temat picia alkoholu
- przekazanie informacji : czym jest choroba alkoholowa i jak trudno ją leczyć

Sposoby realizacji: godz. wych.

- NARKOTYKI – ANTYBIOTYKI - KONSEKWENCJA PIERWSZEGO RAZU

Cele zajęć:

- o ukazanie niektórych przyczyn zażywania narkotyków
- o przestrzeganie przed wzięciem narkotyku „na próbę”
- o ukazanie mechanizmu uzależnienia
- o potrzeba pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom

Sposoby realizacji: godz. wych.

12.2 SZCZEGÓŁOWY PLAN Z ZAKRESU EDUKACJI EMOCJONALNEJ

- ŚWIADOMOŚĆ WŁASNYCH UCZUĆ

Cele zajęć:

- o ustalenie wspólnych zasad pracy w grupie
- o integracja grupy, stworzenie milej, odprężającej atmosfery
- o uświadomienie dzieciom podstawowych uczuć wyrażanych w życiu codziennym
- o poszerzenie słownictwa związanego z tematyką uczuć i emocji
- o uświadomienie dzieciom w jakich sytuacjach wyrażają uczucia podstawowe oraz na podstawie jakich sygnałów pochodzących od ciała mogą je rozpoznawać

Sposoby realizacji: wybrane jednostki lekcyjne kształcenia zintegrowanego, godz. wych.

- NAZYWANIE UCZUĆ INNYCH. EMPATIA

Cele zajęć:

- o uświadomienie dzieciom poszczególnych uczuć w tworzeniu układów międzyludzkich
- o pokazanie jakie uczucia wywołują pewne układy między ludźmi poprzez opracowanie krótkich scenek i odgrywanie ich przez dzieci

Sposoby realizacji: wybrane jednostki lekcyjne kształcenia zintegrowanego, godz. wych.

- PANOWANIE NAD EMOCJAMI. AGRESJA I PRZEMOC. KOMUNIKAT „JA”

Cele zajęć:

- o uświadomienie dzieciom jak obchodzą się ze złością , która jest podstawowym uczuciem dla każdego człowieka
- o ukazanie sposobów wyrażania złości społecznie akceptowanych

- o prezentacja budowy komunikatu „ja”
- o eliminowanie zachowania agresywnego i przemocy

Sposoby realizacji: wybrane jednostki lekcyjne kształcenia zintegrowanego, godz. wych.

Dzień - „Stop agresji.”

- AKTYWNE SŁUCHANIE. JA I TY

Cele zajęć:

- o dokonanie rozróżnienia pomiędzy sytuacjami , kiedy należy aktywnie słuchać, a kiedy stosować komunikat „ja”
- o uczenie różnych form wypowiedzi akceptujących uczucie
- o słuchanie bardzo uważne (język ciała)
- o zaakceptowanie uczuć
- o określenie tych uczuć

Sposoby realizacji: godz. wych., wybrane jednostki lekcyjne kształcenia zintegrowanego

- POSTAWA „BEST”(z czego jestem zadowolony, co u siebie lubię)

Cele zajęć:

- o umożliwienie dzieciom uświadomienia sobie swoich mocnych stron i nauczenie się ich rozpoznawania
- o wzajemne poinformowanie, jakie zachowania innych są odbierane jako wsparcie
- o uświadomienie dzieciom konieczności zaakceptowania słabości i wad jeżeli pragną osiągnąć realne i żywe poczucie własnej wartości

Sposoby realizacji: godz. wych., wybrane jednostki lekcyjne kształcenia zintegrowanego

- POCHWAŁA

Cele zajęć:

- o ukazanie typowych form chwalenia (zawierających ocenę dziecka)
- o uczenie pochwały opisowej, unikanie oceny osoby

Sposoby realizacji: godz. wych., wybrane jednostki lekcyjne kształcenia zintegrowanego

- PROBLEM KLASY. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW KLASOWYCH

Cele zajęć:

- o ukazanie konsekwencji typowych form rozwiązywania konfliktów
- o prezentacja i wypróbowanie etapów metody rozwiązywania problemów bez porażek

Sposoby realizacji: godz. wych., wybrane jednostki lekcyjne kształcenia zintegrowanego.

12.3 Szczegółowy plan zakresu edukacji ekologicznej

- ochrona środowiska

Cele zajęć:

- uświadomienie uczniom konieczności bezwzględnego przestrzegania zasad ochrony środowiska,
- poznanie zasad bezpiecznej i kulturalnej zabawy w lesie,
- uświadomienie uczniom konieczności zachowania różnorodności siedlisk, w których występują rzadkie gatunki fauny i flory.
- zapoznanie z renaturalizacją ekosystemów podmokłych.

Sposoby realizacji: godz. wych., wybrane jednostki lekcyjne kształcenia zintegrowanego, lekcje przyrody, konkursy plastyczne i spotkania z przedstawicielami koła łowieckiego

11. Harmonogram działań programu profilaktycznego w roku szkolnym 2011/2012

(harmonogram może ulec zmianie)

Termin realizacji	Zadanie	Osoby odpowiedzialne
Wrzesień	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaktywizowanie pracy sekcji samorządu uczniowskiego, 2. Włączenie uczniów do zajęć pozalekcyjnych, 3. Tworzenie klasowych kontraktów, 4. Stworzenie funkcjonowania „skrzynki problemów uczniowskich”, 5. „Bezpieczna droga do szkoły” klas I – III – zajęcia prowadzone przez Policję, 	<p>Opiekun samorządu uczniowskiego</p> <p>Nauczyciele prowadzący zajęcia</p> <p>Opiekun samorządu uczniowskiego</p> <p>Wychowawcy klas</p>
Październik	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nauczanie zespołowe – grupa wsparcia edukacyjnego dla uczniów, 2. Organizacja spotkań integrujących zespół klasowy i rodziców – piknik, 3. Akcja „Czytająca Szkoła” 	<p>Opiekun SU, nauczyciel biblioteki</p> <p>Wychowawcy klas</p> <p>Wychowawcy klas</p>
Listopad	<ol style="list-style-type: none"> 1. Harmonogram pedagogizacji rodziców z zakresu umiejętności wychowawczych – spotkania ze specjalistami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Łomży 2. Harmonogram konsultacji nauczycieli z rodzicami, 3. Utworzenie grupy wolontariatu klas IV-VI, 4. Spotkanie okazjonalne „Andrzejki”, 	<p>Wychowawcy klas</p>

	5. „Odporność na antybiotyki” – klasy V– zajęcia prowadzone przez lekarza rodzinnego	
Grudzień	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja spotkań integrujących zespół klasowy i rodziców – spotkania okazjonalne „Mikołajki” „Opłatek”, „Wspólne kolędowanie”, 2. Akcja charytatywna – zbiórka zabawek i odzieży, „Rodzice – rodzicom” – bank darczyńców osobom potrzebującym pomocy, 3. „Bezpieczeństwo przed świętami (petardy, fajerwerki, środki pirotechniczne” – zajęcia prowadzone przez Policję 4. 	<p>Wychowawcy klas wspólnie z rodzicami</p> <p>Pracownicy Policji</p>
Styczeń	<ol style="list-style-type: none"> 1. „Zdrowe i bezpieczne ferie zimowe” – zajęcia prowadzone przez Dyrektora Szkoły 2. Spotkania pokoleń: Dzień Babci, Dzień Dziadka, 3. Spotkanie integracyjne „Choinka”, 4. Warsztat umiejętności wychowawczych – spotkanie rodziców ze specjalistą PPP, 	<p>Wychowawcy klas wspólnie z rodzicami</p> <p>Pracownik PPP</p>
Luty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konkurs: „Moja rodzina”, 2. Spotkanie okazjonalne „Walentynki”, 	<p>Nauczyciel religii Opiekun Samorządu Uczniowskiego</p>
Marzec	<ol style="list-style-type: none"> 1. Włączenie rodziców w działalność charytatywną szkoły: zbiórka odzieży „Rodzice – rodzicom” – bank darczyńców osobom potrzebującym pomocy, 2. „Dzień bez konfliktów” – zajęcia integrujące zespół klasowy, 	<p>Nauczyciel religii</p> <p>Wychowawcy klas</p>
Kwiecień	<ol style="list-style-type: none"> 1. Turniej sportowy, 2. Warsztat umiejętności wychowawczych – spotkanie rodziców ze specjalistą PPP, 	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Nauczyciel WF-u</p>

	3. „Dzień bez papierosa”	Pracownik PPP
Maj	<ol style="list-style-type: none"> 1. Turniej szachowy, 2. Festyn rodzinny, 3. Impreza profilaktyczno-edukacyjna „Trzymaj Formę” 	<p>Nauczyciel WF-u</p> <p>Wychowawcy klas</p>
Czerwiec	<ol style="list-style-type: none"> 1. „Bezpieczne wakacje” – zajęcia prowadzone przez Policję, 2. Spotkanie okazjonalne z okazji „Dnia Dziecka”, 3. Kiermasz podręczników, 4. Dzień Patrona 	<p>Pedagog szkolny</p> <p>Wychowawcy klas wspólnie z rodzicami</p> <p>Nauczyciele WF-u SU.</p>

Harmonogram spotkań z przedstawicielami placówek samorządowych i poza samorządowych podejmujących działania profilaktyczno – edukacyjnych (terminy mogą ulec zmianie)

lp.	Miesiąc	Przedstawiciel jednostki samorządowej, innej	Uwagi
1.	Wrzesień	Policjant	
2.	Październik	Strażak	
3.	Listopad	Pełnomocnik Wójta do spraw alkoholowych	
4.	Grudzień	Ksiądz, siostra zakonna	
5.	Styczeń	przedstawiciel koła łowieckiego „Batalion”	
6.	Luty	Przedstawiciel Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej	
7.	Marzec	Gminny bibliotekarz	
8.	Kwiecień	Lekarz rodzinny lub pielęgniarka środowiskowa	
9.	Maj	gospodarz - rolnik	

13. CZYNNIKI RYZYKA I CZYNNIKI CHRONIĄCE

Czynniki ryzyka:

1. Brak utrwalonych norm dotyczących higieny osobistej i higieny pracy.
2. Brak nawyku aktywnego wypoczynku.
3. Kryzys autorytetów.
4. Istnienie niewłaściwych wzorców w domu, szkole, mediach.
5. Dostępność środków psychoaktywnych w środowisku.
6. Brak koniecznej wiedzy na temat używek i ich skutków.
7. Presja grup rówieśniczych na model zachowań.
8. Przemoc w rodzinie i środowisku.
9. Konflikty w grupie rówieśniczej.
10. Stres i niepowodzenia w nauce.
11. Istnienie zagrożeń bezpieczeństwa w środowisku.
 - niebezpieczna droga do szkoły,
 - bezpieczne psy i psy pozostawione bez opieki
 - nieznajomi ludzie jako źródło zagrożeń.

Czynniki chroniące:

1. Silna więź w rodzinie i poczucie bezpieczeństwa.
2. Szacunek dla norm propagowanych w szkole i rodzinie.
3. Właściwe relacje między nauczycielami a uczniami.
4. zainteresowanie własnym rozwojem , zdrowym stylem życia.
5. Poszanowanie wartości chrześcijańskich.
6. Oferta edukacyjna i osiągnięcia szkoły.
7. Lepsza współpraca z rodzicami.
8. Dobra współpraca ze środowiskiem lokalna i organizacjami wspierającymi pracę szkoły.
9. Ochrona ucznia przed różnorodnymi zakłóceniami jego rozwoju.
10. Dostarczanie odpowiednio do potrzeb i okresu rozwojowego ucznia rzetelnej wiedzy.
11. Doskonalenie przez uczniów umiejętności oceny ryzyka związanego z używaniem środków uzależniających i odurzających.
12. Umiejętność postępowania w sytuacjach zagrożenia.
13. Budowanie pozytywnych przekonań i postaw .
14. Rozwijanie ważnych umiejętności psychospołecznych.

15. Utrwalanie u uczniów postaw i zachowań społecznych warunkujących prawidłowy rozwój.
16. Kształtowanie systemu wartości i opartego na nim sensu życia.
17. Uświadomienie życiowej użyteczności edukacji szkolnej i poznawania reguł pracy umysłowej.
18. Rozwijanie samodzielności, odpowiedzialności za siebie i innych.
19. Zaangażowanie środowiska rodzinnego.

13.1 ZADANIA WOBEC DZIECI UCZĄCYCH SIĘ W SZKOLE PODSTAWOWEJ W KUZIACH

Zadania szkoły:

1. Systematyczne rozpoznawanie i diagnozowanie zagrożeń.
2. Informowanie o zagrożeniach i ich skutkach.
3. Współpraca z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych.
4. Poradnictwo w zakresie zapobiegania uzależnieniom.
5. przygotowanie nauczycieli do przeciwdziałania zagrożeniom.
6. Dostosowanie treści i formy zajęć profilaktycznych do zachowań ryzykownych dzieci oraz stopnia zagrożenia.
7. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych wspierających rozwój ucznia.
8. Współpraca z różnymi instytucjami wspierającymi działalność szkół w zakresie rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży.
9. Określenie zadań wszystkich pracowników szkoły w zakresie profilaktyki.

Zadania wychowawcy:

1. Diagnozowanie sytuacji wychowawczej prowadzonej przez niego klasy i rozpoznawanie zagrożeń na drodze rozwoju ucznia.
2. Sporządzanie i wdrażanie planu realizacji zadań profilaktyczno – wychowawczych w swojej klasie.
3. Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów.
4. Budowanie prawidłowych relacji z uczniami opartych na wzajemnym szacunku i zrozumieniu.
5. Wpływ na strukturę klasy i panujący w niej klimat.

6. Włączenie do realizacji programu profilaktyczno – wychowawczego innych nauczycieli i specjalistów.
7. Systematyczne dokonywanie oceny skuteczności prowadzonych przez siebie działań, modyfikowanie programu i dostosowywanie do aktualnych potrzeb.
8. Doskonalenie umiejętności zawodowych w zakresie profilaktyki w ramach WDN i zewnętrznych form doskonalenia.

Zadania nauczycieli:

1. Uczestnictwo w diagnozie i planowaniu działań profilaktyczno – wychowawczych w szkole.
2. Realizacja zadań profilaktyczno – wychowawczych poprzez włączenie do swojego programu edukacyjnego treści o charakterze profilaktycznym.
3. Systematyczna współpraca z wychowawcami klas i nauczycielami.
4. Stałe reagowanie na pojawiające się zagrożenia.
5. Reprezentowanie przez nauczycieli pozytywnych wzorów.
6. Okresowa analiza efektywności działań.
7. Doskonalenie umiejętności zawodowych w zakresie profilaktyki.

Zadania rodziców:

1. uczestnictwo w diagnozie potrzeb w zakresie profilaktyki.
2. Opiniowanie programu działań profilaktyczno – wychowawczych w szkole i klasie.
3. Systematyczna współpraca z wychowawcą klasy w zakresie zaspokajania potrzeb swoich dzieci.
4. W sytuacji poważnych zagrożeń korzystanie z pomocy specjalistycznej w poradni psychologiczno – pedagogicznej, centrum pomocy rodzinie, placówek służby zdrowia.
5. Poszerzanie swojej wiedzy dotyczącej zagrożeń i ich zapobieganiu poprzez uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez szkołę oraz czytelnictwo literatury.

13.2. Działania szkoły skierowane do uczniów

1. Wyposażenie uczniów w wiedzę na temat problemów dorastania.
2. Przekazywanie wiedzy na temat czynników zakłócających rozwój młodzieży w ramach realizacji programu ścieżek edukacyjnych: prozdrowotnej, ekologicznej, wychowania do życia w rodzinie.
3. Zajęcia integracyjne w zespołach klasowych.

4. Zajęcia na temat komunikacji interpersonalnej.
5. Zajęcia prowadzone poprzez wychowawców mające na celu podniesienie efektywności nauki własnej (planowanie nauki, techniki umysłowej, czynniki wpływające na efektywność uczenia się).
6. Ćwiczenia rozwijające umiejętność autoprezentacji prowadzonej przez nauczycieli i wzmacnianie mocnych stron wychowawców.
7. Wzmocnienie adekwatnej samooceny i poczucia własnej wartości w codziennej pracy edukacyjno – wychowawczej poprzez dostrzeganie uczniów, eksponowanie ich sukcesów osobistych.
8. Uwzględnianie w tematyce lekcji wychowawczych zagadnień podejmujących problematykę agresji.
9. Wypracowanie przez uczniów norm klasowych i dokonywanie okresowej analizy ich przestrzegania z włączeniem elementów samooceny.
10. Włączenie uczniów do różnych form aktywności dostępnych na terenie szkoły.
11. Aktywizowanie uczniów do udziału w imprezach środowiskowych i włączenie ich do działań związanych z akcjami ogólnopolskimi: WOŚP, Sprzątanie Świata.
12. Udział uczniów w imprezach kulturalnych i turystycznych.
13. Udział uczniów w konkursach związanych z profilaktyką.
14. Rozwijanie działalności samorządowej.

13.3. Działania szkoły skierowane do rodziców

1. Spotkania edukacyjne (pedagogizacja rodziców) rozwijająca umiejętności wychowawcze, uwrażliwiające na zagrożenia zakłócające rozwój ich dzieci.
2. Indywidualne rozmowy z rodzicami wynikające z bieżących potrzeb wychowawczych.
3. Wspólna z rodzicami analiza problemów związanych z funkcjonowaniem dziecka w szkole.
4. Udzielanie rodzicom pomocy w sytuacjach trudnych.
5. Działalność informacyjna dotycząca uprawnień rodziców wynikających z prawa oświatowego.
6. Systematyczne informowanie o sukcesach dzieci, prezentacja wytworów pracy twórczej, listy gratulacyjne, podziękowania.

14. Monitoring

Wychowawca:

- a) Zapisuje efekty diagnozy – określa charakterystyczne dla swojej klasy zachowania ryzykowne i ich nasilenie.
- b) Precyzuje czynniki ryzykowne i czynniki chroniące.
- c) Prowadzi na bieżąco rejestr działań profilaktycznych (w dzienniku zajęć i zeszyte wychowawcy).
- d) Sporządza okresowo całościowe sprawozdanie z realizacji zadań wychowawczo – profilaktycznych..

15. Ewaluacja programu

Ewaluacja będzie prowadzona systematycznie po każdej edycji programu w formie:

- rozmów z osobą współprowadzącą,
- rozmów z rodzicami,
- obserwację zachowań uczniów,
- prowadzenie spotkań podsumowujących (w klasie III), dających uczniom możliwość powiedzenia tego, co im się podobało, a co sprawiało trudność i w jakim stopniu,
- prowadzenie arkusza oceny programu (zał. nr 1).

Uwagi o wdrażaniu szkolnego programu profilaktyki

- zapoznanie rodziców i uczniów ze SPP,
- realizacja zagadnień programu na wszystkich przedmiotach i zajęciach pozalekcyjnych, w czasie przerw i na ścieżkach edukacyjnych.
- konsekwentna współpraca uczniów, rodziców i nauczycieli,
- współpraca ze placówkami samorządowymi i poza samorządowymi prowadzącymi działania oświatowo – profilaktyczne,
- realizacja programu „Radosny uśmiech – radosna przyszłość” – organizowany przez Polskie Towarzystwo Stomatologiczne, wdrażający higieniczne nawyki nauki prawidłowego szczotkowania zębów oraz „Tęczowe smaki lubią wszystkie dzieciaki” promujący zdrowy styl odżywiania organizowanym przez firmę JBB.

Program profilaktyczny został utworzony na bazie źródeł:

- www.sprl.sarzyna.pl
- www.parpa.pl
- www.reymont.pl
- www.dziedzic1.republika.pl

Załącznik nr 1

ARKUSZ OCENY PROGRAMU

1. Osoby prowadzące zajęcia:
.....
2. Klasa, szkoła:
3. Ilość zajęć w ciągu roku:
4. Zajęcia, które moi uczniowie lubili najbardziej:
.....
.....
5. Ocena aktywności uczniów:
.....
6. Tematy i propozycje, których nie wykorzystałam i dlaczego:
.....
.....
7. Tematy i propozycje, których mi brakowało:
.....
.....
8. Wpływ realizacji programu na moich uczniów:
.....
9. Wpływ realizacji programu na mnie:
.....
10. Moje trudności podczas zajęć:
.....
11. Co pomogłoby mi w przyszłości w prowadzeniu zajęć:
.....
12. Inne uwagi:
.....